

C⁴ -NYTT

1994

INFORMATIONSBLAD

Nr 22

Kommande möten

- 15 mars Samkväm, K1, kl: 18.00
- 25 maj Årsmöte, K1, kl: 17.30

Information från styrelsen

Sedan förra sammankomsten den 9 december har vi gjort upp planer för vårens båda sammankomster. Med hjälp av Manuel Wik har vi planerat in en presentation av aktuell forskning på FOA den 15 mars. Douglas Derans FOA1 har bjudits in som gästföreläsare i detta ämne. I anslutning till årsmötet den 25 maj anordnar vi en temakväll över ämnet "Överbefälhavarens grundsyn ledning", med syfte att belysa konsekvenserna av att implementera denna grundsyn. En representant från ÖB plus ytterligare en eller ett par gäster från Högkvarteret kommer att bjudas in. C4-medlemmar kommer att engageras för att belysa konsekvenser. Vi hoppas att en intressant och stimulerande diskussion skall uppstå ur detta. En rådgivande kommitté, bestående av Lars Ekerborn, Christopher Bengtsson, Jaak Urmi och Kjell Mellberg, har hjälpt oss dra upp riktlinjerna för denna temakväll och kommer också att fungera som organisationskommitté.

Den rådgivande kommittén har också gett värdefullt stöd i ett antal andra frågor som styrelsen har behandlat. En plan för nyrekrytering av medlemmar har gjorts upp. Fyra nya aspiranter kommer att bjudas in i ett första steg. Vilka dom är kommer Per Lundgren att berätta den 15 mars.

Senaste sammankomsten

Aspiranten Lars Christoffersson, Försvarsdata, presenterade ett inträdesföredrag med titeln "Det framtida krigets karaktär och operativa miljö med utgångspunkt i flygstridskrafternas roll i framtiden". En dokumentation på ej mindre än trettioåtta sidor överlämnades till sekreteraren och kommer att ingå i den årsskrift som kommer ut till årsmötet den 25 maj. Skriften rekommenderas varmt för läsning så småningom. Mottot för föredraget var "Vi får aldrig låta doktriner bli dogmer" och återges nedan i faksimil från dokumentationens titelsida. För att reta läslusten återges även innehållsförteckningen.

Vi får aldrig låta doktriner bli dogmer

Man vill gärna tro att i det ideala informationssystemet använder människan sina tekniska hjälpmedel för att ta hand om triviala men omfattande beräkningar, medan människans kapacitet frigörs till kreativt tänkande. Det finns dock en tendens till att förlita sig allt mer på de tekniska systemen och datorerna och sluta ifrågasätta dem, särskilt i stressade situationer.

Människan har en inneboende drift till att försöka förstå och förklara olika händelser och skeenden. Hon skapar därför teorier och modeller. Till detta kommer att beslutsfattarnas tid ofta styckas sönder av mindre viktiga frågor. Det finns sällan tid att fundera kring övergripande och långsiktiga angelägenheter. Mot denna bakgrund är det därför också naturligt att arbeta med förenklade modeller av verkligheten.

I själva verket är sådana förenklingar något som hjärnan sköter mer eller mindre automatiskt. Den måste helt enkelt skära bort överskottsinformation, samtidigt som den suger ut det mesta möjliga av begränsad information. Denna automatik medför också att man sällan har anledning att tänka på vad det egentligen är som händer. Detta betyder att beslutsfattare inte alltid kan artikulera vad det är för antaganden de gör om verkligheten. Det finns emellertid en stor fara i att arbeta med oartikulerade antaganden.

Innehåll

En föränderlig värld	03
Ledning av militära operationer	03
Informationsteknologins utveckling - en global kraft	06
Krigets natur	07
Krigets tre nivåer	09
Land-, sjö- och flyg/rymdmiljöerna	09
Flygstridskrafterna i det moderna kriget	10
Stridsfältet	13
Kraftcentra	14
Flygstridskrafternas betydelse	16
Luftherravälde, styrkekoncentration och kraftcentra	17
Stealth-teknik och luftherravälde	19
Den nya tekniken och det svenska flygvapnet	21
Utbildningen	24
Calvin Coolidge´s Revenge och teknikutvecklingen	27
Människan i systemen	27
På väg mot det "intelligenta" försvaret	28
Ytterligare några tankar om informationsteknologin och det tredimensionella kriget	29
Nya utmaningar	32
Slutord	35
Referenslitteratur	37

Själva anförandet bestod av ett improviserat och mycket underhållande tal som belyste några av de bärande idéerna från de trettioåtta sidorna, varvat med historier och hågkomster ur Lars händelserika flygarliv.

Lars presenterade sig själv som ingenjör, filosof, matematiker, astronom, fysiker, poet och stridspilot (Ljungbyhed 1954).

Lars berättade om de impulser han fått från kontakter med det israeliska flygvapnet, där nyckelorden för duktiga piloter är kreativitet och intuition. Det är högt i tak på förbanden och man hjälper varandra ("jantelagen upp och ner"). Deras flygakademi lägger liten vikt vid yttre diciplin.

Som ett exempel på användbar kreativitet anfördes förmågan att förstå hur motståndaren tänker, vilket förutsätter att man inte föraktar honom.

Hur fattar vi beslut? Människan är konstruerad för att leva i en liten by med få kontakter med omvärlden. Den moderna informationsteknologin har plötsligt lett till att hon har tillgång till kunskap om hela världen! Detta är ett problem. Införande av datorer innebär oftast att man gör något annat än tidigare, inte att man gör samma sak som förut på ett effektivare sätt. IT innebär en ny dimension och ett nytt sätt att tänka.

Lars vill också slå ett slag för tekniker, som ibland har misskrediterats på ett oförtjänt sätt. "Diffekvationer är vackra!"

JAS-haveriet ville Lars beskriva som en maktkamp mellan system och förare.

Under frågestunden belystes olika aspekter på kreativitet. På fråga från P G Nilsson upplyste Lars om att israelerna använder ett DMP-liknande verktyg för test av piloter. Kreativa människor kopplar ihop bilder på ett intressantare sätt än andra. Enligt Lars finns ett klart samband mellan kreativitet och att vinna luftdueller. Christopher Bengtsson hävdade att kreativitet inte alltid är bra. van Gogh:s två sista år var i särklass kreativast men också galnast. Ingemar Widegren undrade, med utgångspunkt från att USA har tre olika ledningskulturer (armé/flyg/marin) om Israel har en integrerad kultur? Svar ja, dom samverkar effektivt.

Lars ansåg att det finns "tyst kunskap", dvs att man kan något (vet hur man skall göra) utan att kunna förklara varför.

Denna tidnings redaktör vill också bifoga ett klipp ur Flygvapennytt 4/93, som kanske är en bekräftelse på Lars Christofferssons teser om kreativa piloter:

Flygvapen Nytt 4/93

BRAVO JIM *F 17-pilot frimärkskonstnär*

Det är något speciellt med piloter. Nuförtiden alldeles påtagligt. De är kreativa, fantasifulla, ibland med konstnärsdrag. Poeter, musiker och även målare/bildskapare. Jim Boistrup är ett exempel. Om varför skall här berättas.

Det finska postverket började 1984 ge ut speciella frimärken för Åland. Det blev ett populärt samlingsområde och många vackra slantar har säkerligen ramlat in på helsingforsposten från intresserade filatelister – inte minst svenska. Från 1993 har ålänningarna emellertid själva övertagit hela den rulljansen och bildat eget postverk. Så nu rullar slantarna in i Mariehamn, vilket vi på den här sidan Ålandshav väl kan unna våra åländska vänner.

Att kontakten med Sverige är god, får vi ett filatelistiskt belegg för den 1 mars 1994. Då ger man ut en serie frimärken, som avbildar åländska fjärilar. Detta är väl inte särskilt originellt – många länders postverk har ägnat sig åt fjärilsmotiv, bl a det svenska. Att en svensk konstnär står för förlagorna är väl inte heller någon sensation. Däremot tycker jag att det är synnerligen märkvärdigt, att denne konstnär är kapten och Viggenpilot vid F 17.

Det torde vara ställt utom

allt tvivel, att *Jim Boistrup* är Sveriges – ja, kanske världens – förste aktive jaktpilot som hedrats med ett sådant uppdrag. Han har förresten också illustrerat förstadagskuvertet – med en sittande fjäril.

Jim är intervjuad i ÅLANDSPOSTEN-filateli, det informationsblad som ges ut av filateliserivcen i Mariehamn. Han berättar, att han har målat fjärilar i akvarell sedan 1985 och att inkörsporten till frimärksuppdraget var en utställning av 25 av hans fjärilstavlor i Ålands Museum för tre år sedan.

Förvisso är det en mycket grannliga uppgift att göra en sådan här frimärksförlaga. Dels måste den vara estetiskt tilltalande för att "sälja" fri-

märkena och dessutom måste fjärilarna vara korrekt återgivna in i minsta detalj. Bilderna kommer nämligen att granskas av experter bland samlare i hela världen. Det finns säkerligen tusentals samlare som ägnar sig åt motivsamlingsområdet fjärilar.

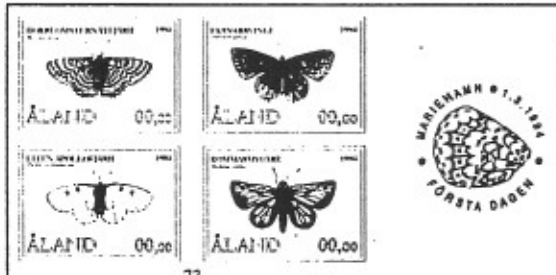
Med kollegan Jim Boistrup bakom utgåvan blir det säkert många inom försvaret som kommer att försäkra sig om detta frimärkshäfte eller förstadagsbrev hos posten i Mariehamn. Med de vackra märkena gör Jim reklam för Åland, förstas, men även för Flygvapnet. Nog har Flygvapnet duktigt folk!

Särskilt gladdet det under-tecknad att se bilden av Jim i ÅLANDSPOSTEN. Han är nämligen fotograferad vid en jaktviggen med F 13-märkning! Än lever Brävalla. ■

Karl Ljung

P.S.

Ovanstående artikel vill vara ett exempel på hur duktig personalen vid F 17 i Källinge är. Alla är medlemmar i ett professionellt lag. Mer om livet och arbetsuppgifterna vid Blekinge flygfloottillj redovisas i nr 1/94. Den tema-presentationen skall ses som en rejäl puff för flottilljens flygdagar den 11-12 juni, då man firar F 17:s 50-årsdag.

Middagen

Efter den traditionella snapsvisan, anförd av Lars Ekerborn, utvecklade sig det hela till en mycket trevlig samvaro, med tal, sånger och hela tio limerickar, vars författare uppenbarligen inspirerats av kvällens föredragshållare och hans öden och äventyr.

Här skall endast två exempel refereras (läsbara manus erhållna):

Det var en Lars, barnfödd uti Kalmar
 en stad som faktiskt ej en enda palm har.
 Men palmer till tusen
 han fann kring israeliska kusen. (avses en häst?/red anm)
 I Sverige han får nöja sig med almar.

Författare: S Ingvar Åkersten (ordet "almar")
 Christopher Bengtsson (övrigt)

There was a young man ifrån Kalmar
 numera verksam på Stockholms malmar.
 Han flugit hit
 och flugit dit.
 Kan ej hållas inom några skalmar.

Författare: Kjell Mellberg

Styrelsen/gm

Lars G Nilsson